

Bezpieczna Droga

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

NA ROWERZE CZY NA NOGACH – NIECH BEZPIECZNA BĘDZIE DROGA!

To propozycja zajęć możliwych do realizacji w klasach I-III szkoły podstawowej, łączących edukację dla bezpieczeństwa z edukacją przyrodniczą i sportową. Scenariusz został tak opracowany, by możliwa była jego modyfikacja w zależności od potrzeb i możliwości grupy, z którą pracujesz (np. jeżeli liczba obrazków w grze będzie zbyt duża, to dzieci mogą w parach tworzyć jeden znak); czasu, który chcesz na tę tematykę przeznaczyć (możesz zrealizować całość lub wybrane aktywności); poziomu klasy itp.

W trakcie pracy z uczniami stosuj różne techniki podziału uczniów na grupy, pamiętając oczywiście o podstawowych zasadach pracy w grupie i rolach grupowych.

CELE ZAJĘĆ

W czasie lekcji uczniowie:

- poznają warunki zwiększające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów na drodze;
- poznają kod informacyjny znaków drogowych oraz sygnalizatorów;
- będą ćwiczyć bezpieczne zachowania na drodze.

METODY I TECHNIKI PRACY

- praca indywidualna (zagadki); lekcja w terenie (spacer wokół szkoły); metody badawcze (obserwacja); praca w grupach (tworzenie makiety skrzyżowania); odgrywanie scenek.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- Karta zadań nr 1, Zagadki
- Karta zadań nr 2, Co dba o moje bezpieczeństwo?
- Karta zadań nr 3, Dorysuj...
- Materiały dodatkowe: Szablony znaków drogowych: („droga dla pieszych” i „droga rowerowa”) oraz zestaw innych znaków określających zachowania pieszych i rowerzystów.
- Kolorowanka „Na rowerze czy na nogach – niech bezpieczna będzie droga!” (do wykonania w wolnej chwili na lekcji lub w domu)

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Do realizacji w klasie

1

Na początku rozdaj uczniom i uczennicom Kartę pracy nr 1. Poproś, by indywidualnie rozwiązali umieszczone tam zagadki. Jeśli dzieci nie potrafią jeszcze czytać, odczytuj im kolejne polecenia (rozwiązanie zagadek: sygnalizator świetlny, znak drogowy, zebra). Poproś, by w parach uczniowie zrobili listę innych osób, urządzeń, przedmiotów, które dbają o nasze bezpieczeństwo na drodze.

2

Zapytaj uczniów, co jeszcze sprawia, że czują się bezpiecznie na drodze? Propozycje uczniów spisuj na tablicy. Możesz też poprosić uczniów, by narysowali te – ich zdaniem – „bezpieczne” elementy i przykleili na plakacie. Po ukończeniu listy zastanówcie się wspólnie, które z tych elementów występują na ich drodze do szkoły/domu/domu kultury itp. Podkreślcie te najczęściej się powtarzające.

3

Rozdaj uczniom **Część 1 Karty zadań nr 2.**

Poproś o przerysowanie wybranych przez was elementów poprawiających bezpieczeństwo w przygotowane okienka na karcie. Wśród powtarzających się elementów z pewnością znalazły się znaki drogowe – pokaż uczniom dwa znaki – ich szablony znajdziecie na końcu scenariusza („droga dla pieszych” i „droga rowerowa”). Zapytaj uczniów, co one oznaczają. Ustalcie wspólnie, o czym i kogo one informują.

4

Następnie zaproponuj uczniom zabawę ruchową, wykorzystując do tego dołączone do scenariusza szablony tych dwóch znaków. Możesz też tę zabawę ruchową poprzedzić własnoręcznym wykonaniem – z wykorzystaniem przez uczniów dołączonego szablonu – znaków drogowych.

Podziel klasę na dwie połowy (dowolnym sposobem - np. wg wzrostu; odliczając do dwóch; wg miesiąca urodzin: pierwsza połowa roku i druga połowa roku itp.). Jednej grupie przydziel rolę „pieszych”, drugiej „rowerzystów”. Poproś, by wszyscy poruszali się po klasie w sposób swobodny, reagując na sygnał nauczyciela (podniesiony do góry znak „drogi dla pieszych” lub „drogi dla rowerów”). W momencie, kiedy w górze podniesiony jest znak „drogi dla pieszych”, po klasie poruszają się tylko „piesi”, „rowerzyści” muszą się zatrzymać. Na zakończenie tych zajęć możesz pokazać uczniom inne znaki, które określają sposób zachowania pieszych i rowerzystów (dostępne na końcu scenariusza).

Do realizacji w terenie (zwiad wokół szkoły)

5

Przed przeprowadzeniem tej lekcji musisz wybrać miejsce, gdzie udasz się z uczniami. Ich zadaniem będzie obserwacja zachowań pieszych, rowerzystów i kierowców w ruchu drogowym. Ważne jest więc, aby w miejscu które wybierzesz, o wybranej przez ciebie godzinie toczył się ruch uliczny. W okolicach sklepu, urzędów, przystanków komunikacji ruch na pewno będzie większy. Może to być skrzyżowanie lub pojedyncze przejście dla pieszych. Zadanie powinno potrwać ok. 15 min., pamiętaj że w tym czasie uczniowie muszą mieć możliwość bezpiecznej obserwacji. Miejscem, które mogą zająć może być, np.: przystanek autobusowy, ławka przed szkołą, schody urzędu czy innego budynku - najlepiej oddalonego nieznacznie od jezdni. Jeśli uczniowie będą mogli usiąść, będą bezpieczniejsi, a i tobie łatwiej będzie objąć spojrzeniem całą grupę.

6

Przed wyjściem ze szkoły przypomnij uczniom i uczennicom zasady lekcji w terenie. Wprowadź ich krótko w zadanie, rozdaj karty obserwacji (Karta zadań nr 2, część 1). Odczytajcie wspólnie polecenia i zadania. Zwróć uwagę uczniów, że będą „drogowymi badaczami”, których pierwsze zadanie polega na odnalezieniu w czasie wycieczki obiektów określonych w przygotowanej przez nich Karcie zadań nr 2, część 1. To zadanie uczniowie wykonują w parach. Ich drugie zadanie, indywidualne, polegać będzie na obserwacji przejścia dla pieszych/skrzyżowania/przejścia przez ulicę przy szkole.

7

Na początku udaj się z uczniami na zwiad wokół szkoły, przypominając im o pierwszym zadaniu. Zapowiedz, że swoje listy porównają w klasie. Poproś ich o schowanie wypełnionych kart.

8

Drugie zadanie może być wykonane tego samego dnia lub innego. Zaprowadź uczniów i uczennice na wybrane przez siebie przed tą aktywnością miejsce blisko szkoły. Przypomnij, na czym polega ich zadanie. **Rozdaj Kartę zadań nr 2 - część 2.** Poproś, by uczniowie indywidualnie obserwowali wybrany obiekt przez 10 minut, zapisując prawidłowe i nieprawidłowe zachowania pieszych.

Podsumowanie w szkole lekcji w terenie

9

Omów z uczniami - w dowolny sposób - zadanie pierwsze. Podsumuj tę część, zwracając uwagę na „infrastrukturę” drogową wokół szkoły, która ma zapewnić bezpieczeństwo dzieciom. Sprawdź, które znaki/obiekty są uczniom znane. Porozmawiajcie o tych, na które do tej pory nie zwracali uwagi, albo nie wiedzą, o czym informują. Na zajęciach plastycznych uczniowie mogą wykonać własne ilustracje tych znaków drogowych, które występują wokół szkoły, i powiesić w widocznym miejscu w klasie, by każdego dnia mogli utrwalać ich znajomość.

10

Realizację zadania 2 można podsumować na różne sposoby. Na początek zaproponuj uczniom rozmowę w parach – poproś, by wymienili się swoimi doświadczeniami (Co ich zaskoczyło? Co było trudne w tym zadaniu?), obserwacjami (Co zauważyli? Czy zauważyli to samo?) oraz by porównali swoje notatki (Czy podobnie zakwalifikowali zachowania bezpieczne i niebezpieczne?). Poproś kilka par o przedstawienie na forum swoich wniosków (notatek). Na koniec porozmawiaj z uczniami o tym, dlaczego tak ważne jest nasze bezpieczne zachowanie na drodze.

11

Następnie zaproponuj uczniom odegranie scenek, podczas których zaprezentują zaobserwowane prawidłowe zachowania. W tym celu przygotuj z nimi schematyczne skrzyżowanie/przeście dla pieszych. Zarys ulicy oraz zebry możesz wyznaczyć za pomocą taśmy papierowej (łatwo się później odkleja) lub narysować je kredą. Sygnalizatorem świetlnym może zostać jeden z uczniów operujący krążkami papieru w trzech kolorach – czerwonym, żółtym i zielonym.

12

Aby zobrazować obserwacje uczniów, wykonajcie wspólnie plan okolicy szkoły z zaznaczonymi obiektami dbającymi o nasze bezpieczeństwo. To zadanie można wykonać kolejnego dnia dla utrwalenia wiedzy zdobytej podczas poprzednich zajęć. Zadanie to wykonajcie wspólnie, dzieląc jednak zadania pomiędzy mniejsze grupy.

W tym celu podziel klasę na 4 mniejsze zespoły.

- Pierwszą grupę poproś o narysowanie na dużym arkuszu brystolu lub papieru pakowego prostego planu okolicy szkoły (budynek i okalające ulice).
- Drugą grupę poproś o przygotowanie z wykałaczek i kolorowych kulek plasteliny kilku sygnalizatorów świetlnych.
- Trzeciej grupie daj czarny papier i białą kredę do przygotowania przejść dla pieszych.
- Kolejna grupa niech narysuje i przyklei do wykałaczek kilka mijanych przez was w terenie znaków drogowych.

Kiedy już każdy zespół przygotuje swoje elementy, usiądźcie wokół planu i zdecydujcie, gdzie umieścić każdy z nich. Później możecie jeszcze rozbudować makietę, prosząc, aby każde dziecko przygotowało (np. z plasteliny) jeden element ożywiający Waszą miejscowość – np. osobę, zwierzątko, pojazd, drzewo, itp.

13

Praca domowa

Zachęć uczniów do wykonania zadania plastycznego w oparciu o dołączony projekt kolorowanki.

POMYSŁY NA KONTYNUACJĘ

Możesz poprosić uczniów, by narysowali swoją drogę ze szkoły do domu oraz zaznaczyli miejsca, które ich zdaniem są bezpieczne (zielonym kolorem) oraz niebezpieczne (czerwonym, ostrzegawczym kolorem). Mogą do tego wykorzystać Kartę zadań nr 3.

KARTA ZADAŃ NR 1

Zagadki

Rozszyfruj zagadki, a dowiesz się, co pomaga nam bezpiecznie dojść do szkoły.

Błyska okiem kolorowym,
Trzy kolory dobrze zna,
Gdy do sklepu się wybierasz
Przez ulicę przejść Ci da.

Na jednej nodze stoi,
Ulicy się nie boi.
Raz ostrzeże, raz zakaze
Czasem także drogę wskaże.

Czy to zwierzę czy nie zwierzę?
Czarno-białe pasy ma,
Kiedy na ulicy leży
Tędy chodź! – daje nam znak.

KARTA ZADAŃ NR 2

Co zapewnia mi bezpieczeństwo?

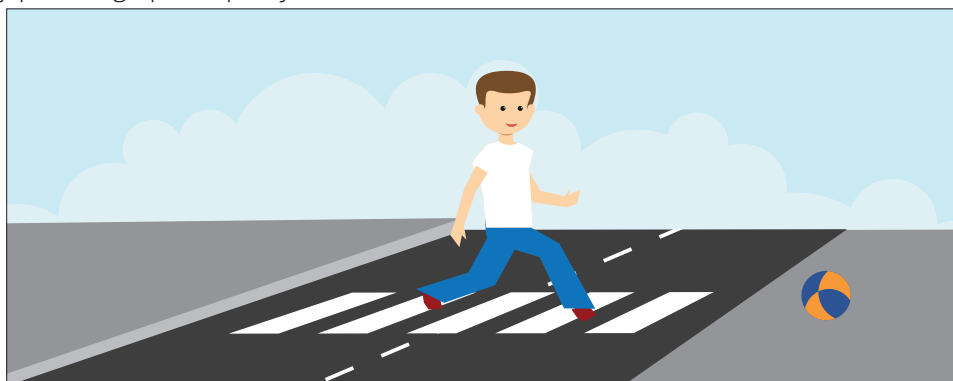
Część 1

Przygotuj listę obiektów, które mogą poprawiać Twoje bezpieczeństwo w ruchu ulicznym. Podczas spaceru wokół szkoły poszukaj tych obiektów. Jeśli któryś z nich zauważysz, odznacz go na liście.

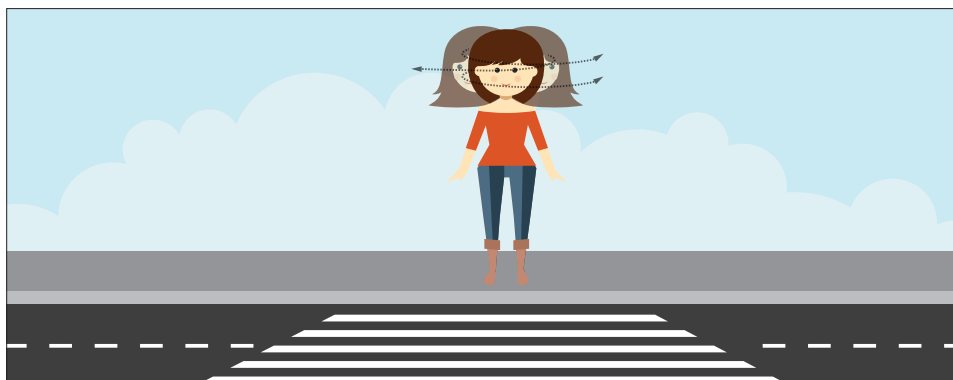
Część 2

Obejrzyj uważnie zamieszczone poniżej rysunki, a następnie przez 15 minut obserwuj, czy któreś z zachowań zauważasz na przejściu dla pieszych przy twojej szkole? Za każdym razem, gdy zobaczysz podobną sytuację, postaw przy obrazku kropkę. Możesz również dorysować własny obrazek dla sytuacji, którą zaobserwujesz na przejściu.

1. obrazek. Pieszy przebiega przez przejście.

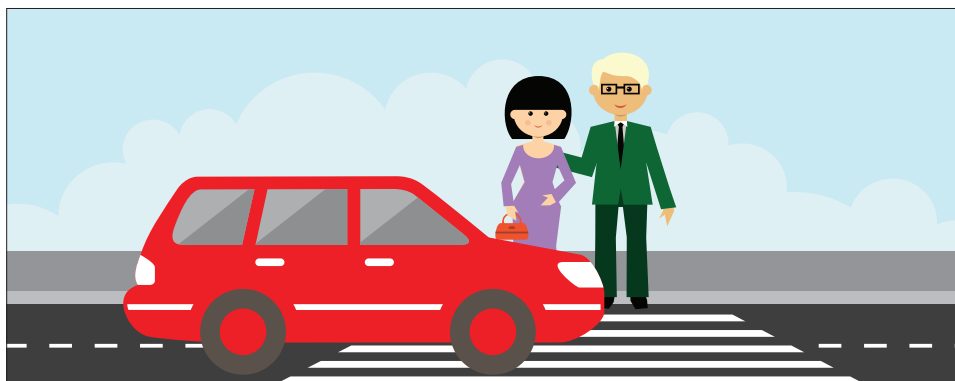
2. obrazek. Prawidłowe przejście pieszego.

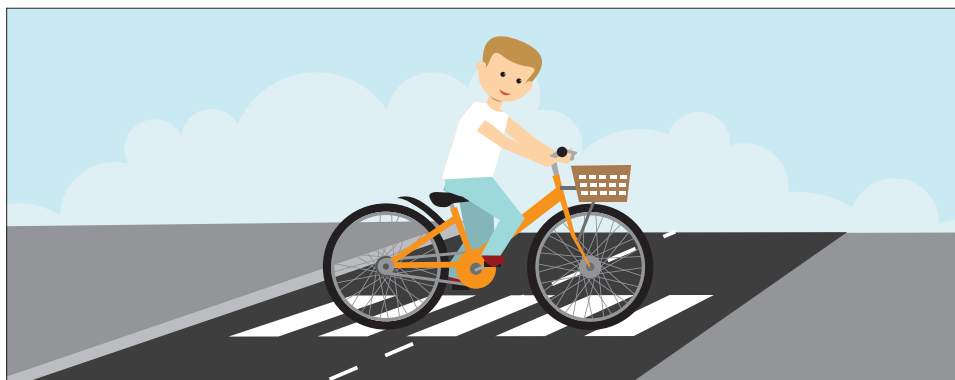
3. obrazek. Pieszy przechodzi przez ulicę w niedozwolonym miejscu.

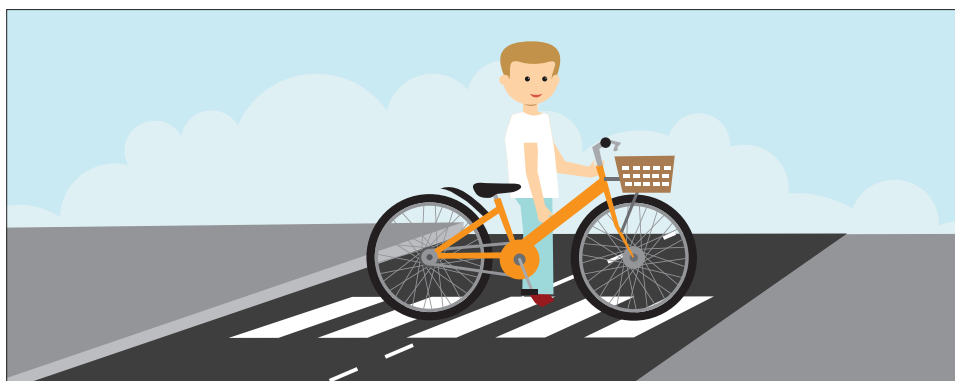
4. obrazek. Kierowca nie zatrzymuje się przed pasami.

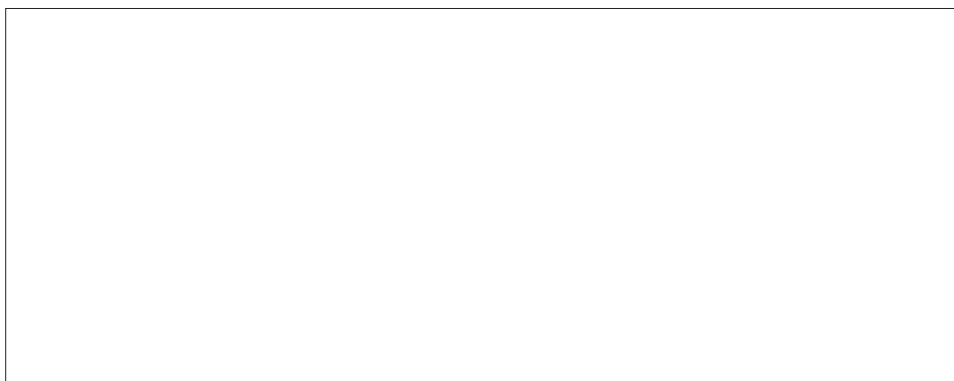
5. obrazek. Rowerzysta przejeżdża przez pasy.

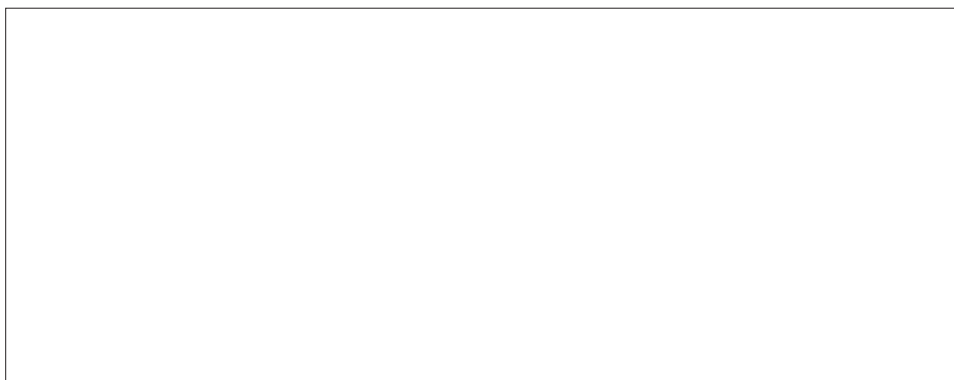
6. obrazek. Rowerzysta przeprowadza rower przez przejście.

7. obrazek. Twój rysunek.

8. obrazek. Twój rysunek.

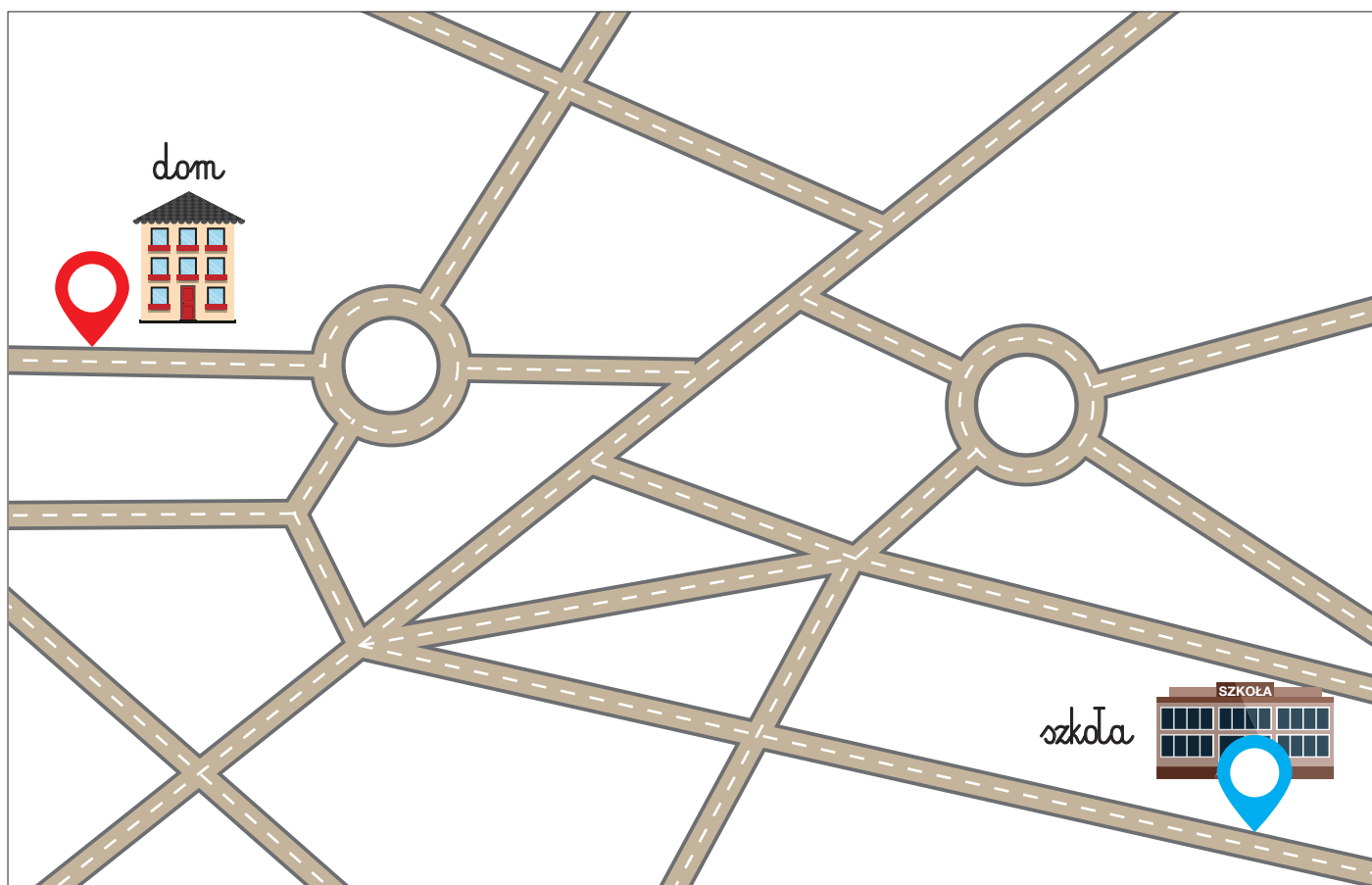

KARTA ZADAŃ NR 3

Dorysuj...

Dorysuj na schematycznym planie charakterystyczne punkty drogi z domu do szkoły, np. przejazd kolejowy, przystanek autobusowy, kładkę nad ulicą, ruchliwe skrzyżowanie, itp.

Zaznacz na nim **czerwonym wykrzyknikiem (!)** miejsca niebezpieczne, a **zielonym światłem** ● ułatwienia poprawiające bezpieczeństwo.

MATERIAŁY DODATKOWE

Inne znaki drogowe regulujące ruch pieszych i rowerzystów

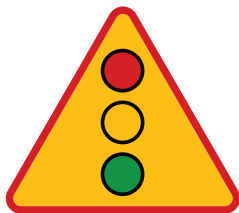
Przejście dla pieszych

Uwaga dzieci

Rowerzyści

Sygnały świetlne

Przejście dla pieszych

Przejazd dla rowerzystów

Zakaz wjazdu rowerów